VẬN DỤNG QUAN ĐIỂM ĐẠI HỘI XIII CỦA ĐẢNG VỀ XÂY DỰNG VÀ PHÁT TRIỂN VĂN HÓA, CON NGƯỜI VIỆT NAM HIỆN NAY

NGUYỄN THỊ ÁI MỸ
Trường Đại học Trà Vinh

Nhận bài ngày 09/4/2025. Sửa chữa xong 15/4/2025. Duyệt đăng 05/5/2025.

Abstract

The XIII National Congress of the Communist Party of Vietnam emphasizes that culture serves as the spiritual foundation of society and a driving force for economic development. Studying and applying these viewpoints offers profound insight into the role of culture in shaping personality, fostering ethical values, and educating lifestyles among Vietnamese people in the new era. Cultural development plays a dual role: preserving and promoting traditional values while selectively integrating progressive global values. Building a well-rounded Vietnamese citizen rich in virtue, intellect, and capability is the core foundation for national strength and successful international integration, aligned with the goals of the XIII Party Congress.

Keywords: *Culture, new people, Vietnamese culture, cultural development.*

1. Đặt vấn đề

Xây dựng và phát triển văn hóa, con người mới XHCN đáp ứng yêu cầu của thời đại là quan điểm nhất quán, được thể hiện xuyên suốt trong các văn kiện, chủ trương, đường lối của Đảng. Xây dựng văn hóa Việt Nam tiên tiến, đậm đà bản sắc dân tộc, xây dựng con người mới có phẩm chất, trí tuệ, lòng yêu nước và tinh thần sáng tạo được xem là chìa khóa then chốt giúp dân tộc ta phát triển bền vững và vươn lên mạnh mẽ trong kỷ nguyên mới. Quán triệt và vận dụng quan điểm này giúp mỗi tổ chức, cá nhân nhận thức sâu sắc vai trò của việc học tập, rèn luyện bản thân, phấn đấu trở thành nguồn nhân lực chất lượng cao, góp phần xây dựng Tổ quốc. Để làm tốt điều đó đòi hỏi lãnh đạo các cấp, ban ngành và nhân dân phải nắm vững quan điểm của Đảng trong Đại hội XIII về xây dựng văn hóa, con người mới, đồng thời vận dụng đồng bộ các giải pháp, thực hiện nghiêm theo đường lối của Đảng, chính sách pháp luật của Nhà nước trong lĩnh vực này.

2. Nội dung nghiên cứu

2.1. Quan điểm của Đảng trong Đại hội XIII về xây dựng và phát triển văn hóa, con người Việt Nam

2.1.1. Lấy giá trị văn hóa, con người Việt Nam làm nền tảng, sức mạnh nội sinh bảo đảm sự phát triển bền vững đất nước

Đại hội XIII của Đảng đã xác định những quan điểm, chủ trương mới, sâu sắc, toàn diện, đột phá về phát triển văn hóa và con người. Đảng, Nhà nước ta đã nhấn mạnh: "Văn hóa là nền tảng tinh thần của xã hội, là mục tiêu, động lực phát triển bền vững đất nước. Văn hóa phải được đặt ngang hàng với kinh tế, chính trị, xã hội" [1, tr. 6]. Trong thời đại mới, chúng ta đặc biệt quan tâm tới bảo vệ, phát huy giá trị văn hóa truyền thống tốt đẹp của con người, của dân tộc. Đây được coi là hồn cốt của dân tộc, là sức mạnh nội sinh giúp đất nước hòa nhập phát triển mà không hòa tan. Những truyền thống

Email: ntaimy@tvu.edu.vn

văn hóa đó là tinh thần yêu nước; là ý chí tự cường thể hiện bản lĩnh, khát vọng không ngừng đổi mới, sáng tạo; là sức mạnh đại đoàn kết, khát vọng phát triển đất nước phồn vinh, hạnh phúc... Vì vậy, trong kỷ nguyên vươn mình của dân tộc, chúng ta càng cần phải khơi dậy hơn nữa tinh thần đoàn kết, độc lập tự cường; phát huy các giá trị văn hóa, trí tuệ, tài năng, phẩm chất đạo đức và sức mạnh con người Việt Nam. Đây chính là cơ sở, là nguồn lực nội sinh và động lực quan trọng nhất để đưa đất nước vươn tới những mục tiêu lớn.

2.1.2. Phát triển con người mới xã hội chủ nghĩa, xây dựng nền văn hóa Việt Nam tiên tiến, đậm đà bản sắc dân tộc

Đại hội XIII của Đảng xác định mục tiêu xây dựng con người Việt Nam phát triển toàn diện, gắn kết chặt chẽ, hài hòa giữa giá trị truyền thống và giá trị hiện đại. Trong sự nghiệp phát triển đất nước, con người vừa là chủ thể, vừa là mục tiêu của sự phát triển. Bối cảnh toàn cầu hóa đã đặt ra yêu cầu cấp thiết là xây dựng con người mới toàn diện, có năng lực đáp ứng thị trường công việc ngày càng công nghiệp hóa, hiện đại hóa, tự động hóa, con người toàn diện không chỉ giỏi chuyên môn, nghiệp vụ mà còn có ý thức trách nhiệm, tinh thần cống hiến cho xã hội. Bên cạnh phát triển con người toàn diện còn cần chú trọng đến sự gắn kết hài hòa giữa nền văn hóa truyền thống và hiện đại. Kết hợp hài hòa giúp chúng ta vừa giữ được bản sắc dân tộc, vừa bắt nhịp xu thế mới của thời đại, hội nhập kinh tế quốc tế.

2.1.3. Phát huy sức mạnh mềm văn hóa Việt Nam

Đại hội XIII đã yêu cầu tận dụng hiệu quả các thành tựu tinh hoa văn hóa của nhân loại và phát huy sức mạnh mềm văn hóa Việt Nam. Đây là quan điểm mới, sáng tạo của Đảng, ở đây nêu rõ "sức mạnh mềm" bao gồm các giá trị di sản văn hóa vật thể và phi vật thể tốt đẹp của dân tộc Việt Nam, bản sắc văn hóa Việt Nam và sức mạnh con người Việt Nam… Đó là những tài sản vô giá mà cha ông ta để lại, được nhân dân Việt Nam bao đời nay gìn giữ và phát huy. Hiện cần phải được kế thừa, làm thâm nhập sâu rộng, phong phú đa dạng hơn nữa trong đời sống dân tộc và lan tỏa tới bạn bè quốc tế. Qua đó góp phần phát triển nhanh, bền vững và nâng cao vị trí, vai trò của Việt Nam trên trường quốc tế.

2.1.4. Xây dựng Đảng và hệ thống chính trị trong sạch, vững mạnh

Xây dựng Đảng, hệ thống chính trị không chỉ có ý nghĩa đối với sự vận hành của tổ chức, cá nhân trong tổ chức ấy mà còn có ý nghĩa quan trọng đối với xây dựng và phát triển con người mới, phát triển nền văn hóa dân tộc. Đảng nhấn mạnh: Chú trọng xây dựng Đảng và hệ thống chính trị về văn hóa, về đạo đức; kiên quyết đấu tranh phòng, chống tham nhũng, tiêu cực để Đảng ta và hệ thống chính trị của nước ta thật sự là đạo đức, là văn minh, tiêu biểu cho lương tri và phẩm giá con người Việt Nam. Xây dựng văn hóa trong lãnh đạo, quản lý; phát huy vai trò nêu gương của cán bộ, đảng viên, nhất là cán bộ cấp chiến lược, người đứng đầu theo tư tưởng, đạo đức, phong cách văn hóa của Chủ tịch Hồ Chí Minh [3]. Có thể nói, xây dựng tư tưởng đạo đức, lối sống của đội ngũ cán bộ, đảng viên là chủ trương lớn, quyết liệt của Đảng, Nhà nước nhằm xây dựng đội ngũ nòng cốt của hệ thống chính trị thực sự có chất lượng, đủ phẩm chất, năng lực để nắm bắt thời cơ mới, vận mệnh mới của dân tộc.

2.2. Vận dụng quan điểm của Đảng về xây dựng, phát triển văn hóa, con người Việt Nam - Kết quả đạt được và một số vấn đề đặt ra

2.2.1. Những kết quả đạt được

a. Lấy con người và hệ giá trị cốt lõi của văn hóa Việt Nam là nền tảng, trung tâm của sự phát triển bền vững

Toàn Đảng, toàn dân, ban ngành các cấp đã được triển khai học tập, vận dụng chủ trương xây dựng hệ giá trị quốc gia, hệ giá trị văn hóa và chuẩn mực con người là nhiệm vụ trọng tâm, cơ bản trong thời đại mới, bao gồm: yêu nước, đoàn kết, nhân ái, cần cù, sáng tạo, trung thực và trách

nhiệm... Về chính sách, Nhà nước ban hành Quyết định số 1895/QĐ-TTg nhằm tiếp tục nâng cao nhận thức, định hướng giải pháp, tạo chuyển biến tích cực, toàn diện trong hoạt động giáo dục lý tưởng cách mạng, đạo đức, lối sống và khơi dậy khát vọng cống hiến cho thanh niên, thiếu niên và nhi đồng giai đoạn 2021-2030. Khắp các địa phương trên cả nước phát động phong trào thi đua với khẩu hiệu *"Thi đua là yêu nước, yêu nước thì phải thi đua"* để phát huy vai trò tiên phong, giá trị văn hóa và sức mạnh con người Việt Nam. Phong trào *"Toàn dân đoàn kết xây dựng đời sống văn hóa"* lan rộng đã khuyến khích người dân giữ gìn và phát huy các giá trị văn hóa truyền thống, xây dựng gia đình văn hóa, làng xã văn minh. Hệ thống giáo dục Việt Nam lồng ghép các giá trị cốt lõi như tinh thần hiếu học, tôn sư trọng đạo, yêu nước, trách nhiệm cộng đồng vào chương trình học từ mầm non, tiểu học đến bậc đại học. Đồng thời, chúng ta nhấn mạnh mục tiêu phát triển kinh tế gắn với văn hóa và đạo đức kinh doanh. Các doanh nghiệp Việt Nam ngày càng chú trọng đến văn hóa doanh nghiệp dựa trên những giá trị truyền thống như chữ tín, trách nhiệm xã hội và tinh thần sáng tạo. Có thể thấy, coi trọng con người và hệ giá trị cốt lõi của văn hóa dân tộc, không chỉ trong đường lối, chính sách mà còn được vận dụng trong thực tiễn, đời sống.

b. Phát triển con người mới xã hội chủ nghĩa, xây dựng nền văn hóa Việt Nam tiên tiến, đậm đà bản sắc dân tộc

Nhiều chính sách của Nhà nước đối với phát triển con người, văn hóa ở địa phương, nhất là các vùng dân tộc thiểu số, miền núi được chú trọng, nâng cao nhận thức của người dân và triển khai thực hiện khá hiệu quả. Chúng ta đặc biệt quan tâm đầu tư cho giáo dục, đào tạo, bồi dưỡng nâng cao năng lực trí tuệ, phẩm chất đạo đức của con người mới XHCN, tạo điều kiện cho toàn dân, nhất là trẻ em, học sinh, sinh viên ở những vùng có hoàn cảnh khó khăn có điều kiện học tập tốt. Quan tâm đầu tư khôi phục phát huy các giá trị văn hóa vật thể và phi vật thể truyền thống của địa phương giúp người dân trong tỉnh được hưởng các dịch vụ văn hóa, thể thao, giải trí chất lượng, đời sống văn hóa tinh thần của nhân dân ngày càng được nâng cao. Kết quả về chính sách xây dựng văn hóa, con người mới ở Việt Nam đã được thế giới đánh giá rất cao, những thành tựu gắn kết tăng trưởng kinh tế và tiến bộ, công bằng xã hội. Việt Nam đã thực hiện sự phát triển kinh tế hướng vào con người. Các chỉ tiêu xã hội có xu hướng được cải thiện rõ rệt. Chỉ số HDI đo sự tiến bộ trung bình của một nước về phát triển con người bao gồm tuổi thọ, trình độ dân trí và thu nhập GDP tính theo đầu người của Việt Nam năm 2021 đã lên tới 0,703, xếp thứ 6 trong khu vực Đông Nam Á. Bên cạnh đó, HDI của Việt Nam đã tăng hai bậc trong bảng xếp hạng toàn cầu từ 117/189 quốc gia vào năm 2019, lên 115/191 quốc gia trong năm 2021 [4].

c. Phát huy sức mạnh mềm văn hóa

Các yếu tố tạo nên sức mạnh mềm văn hóa Việt Nam là bản sắc văn hóa truyền thống, lịch sử dựng và giữ nước hào hùng,… Việt Nam có dày dày lịch sử hơn 4000 năm với những cuộc chiến giữ nước, xây dựng quốc gia hùng cường. Việt Nam sở hữu nhiều di sản văn hóa phong phú, đa dạng tạo nên bức tranh đa màu sắc, mang đậm bản sắc văn hóa của người Việt. Hệ thống di sản văn hóa vật thể, phi vật thể được UNESCO công nhận như vịnh Hạ Long, quần thể di tích Cố đô Huế, Nhã nhạc cung đình Huế, hay tín ngưỡng thờ cúng Hùng Vương, tín ngưỡng thờ Mẫu thần…. Những di sản này thể hiện vẻ đẹp và văn hóa chiều sâu của dân tộc ta. Về truyền thông nghệ thuật, chúng ta có các loại hình nghệ thuật như ca trù, chèo, quan họ, cải lương… mang đậm hồn cốt dân tộc và góp phần giới thiệu văn hóa Việt Nam ra thế giới. Ví dụ việc quảng bá hình ảnh áo dài, nón lá trong các sự kiện quốc tế cũng góp phần xây dựng thương hiệu văn hóa Việt hay nghệ sĩ ưu tú Phạm Thị Huệ từng mang ca trù biểu diễn tại nhiều nước, thu hút sự quan tâm của khán giả quốc tế… Đây là những giá trị văn hóa được kết tinh, lưu truyền từ hàng nghìn năm qua. Do vậy, cần tiếp tục chọn lọc những giá trị văn hóa đặc sắc của Việt Nam để quảng bá ra thế giới [5].

d. Xây dựng Đảng và hệ thống chính trị trong sạch vững mạnh

Xây dựng văn hóa, con người mới xã hội chủ nghĩa là nền tảng giúp hoàn thiện cơ cấu tổ chức Đảng ngày càng văn minh, nhân văn, đáp ứng yêu cầu, nhiệm vụ. Muốn bảo tồn, phát huy văn hóa truyền thống, hệ giá trị con người, dân tộc Việt Nam có hiệu quả thì cần có hệ thống chính trị Đảng lãnh đạo vững mạnh, cán bộ, đảng viên có năng lực, có phẩm chất chính trị. Đây là hai mặt có mối liên hệ biện chứng. Có thể thấy, giai đoạn qua, hệ giá trị văn hóa trong Đảng đã được xây dựng, củng cố rõ nét. Đảng ta ngày càng nhận thức đầy đủ vai trò, tầm quan trọng của việc xây dựng văn hóa - yếu tố tạo nên sức mạnh nội sinh của Đảng. Các tổ chức đảng đã quan tâm xây dựng văn hóa, quy chế hoạt động; sắp xếp, kiện toàn tổ chức bộ máy theo hướng tinh gọn, hiệu quả; xây dựng mối quan hệ công tác phối hợp, đoàn kết chặt chẽ trong nội bộ Đảng; nâng cao tinh thần đấu tranh chống lại các biểu hiện tiêu cực trong đội ngũ cán bộ.

2.2.2. Một số vấn đề đặt ra

So với những thành tựu mà chúng ta đạt được trên lĩnh vực chính trị, kinh tế, quốc phòng, an ninh, đối ngoại..., thành tựu trong lĩnh vực văn hóa, con người chưa tương xứng. Văn hóa chưa được quan tâm tương xứng với kinh tế và chính trị, chưa thật sự trở thành nguồn lực, động lực nội sinh của sự phát triển bền vững đất nước. Mức đầu tư cho văn hóa mới chỉ bảo đảm duy trì hoạt động "ổn định" chứ chưa thực sự có sự đột phá ưu tiên. So với tổng chi thường xuyên của ngân sách Trung ương, chi cho văn hóa (trong cả giai đoạn 2010-2017) cũng chỉ chiếm trung bình 1,16% và bằng khoảng 0,1% GDP, tức là bằng khoảng 1/5 - 1/6 mức chi cho sự nghiệp kinh tế và bảo vệ môi trường [6]. Một số cơ chế, chính sách về kinh tế trong văn hóa, văn hóa trong kinh tế, về huy động, quản lý các nguồn lực cho văn hóa còn thiếu cụ thể, chưa rõ ràng. Hệ thống thiết chế văn hóa và cơ sở vật chất, kỹ thuật cho hoạt động văn hóa nhìn chung còn thiếu và yếu, có nơi xuống cấp, thiếu đồng bộ, hiệu quả sử dụng thấp. Đặc biệt, chúng ta vẫn còn có ít tác phẩm văn học, nghệ thuật có giá trị cao về tư tưởng và nghệ thuật; chưa có nhiều tác phẩm có sức lan tỏa lớn ra cộng đồng thế giới.

Bên cạnh đó, chiến lược xây dựng con người Việt Nam hiện nay còn gặp phải không ít khó khăn, hạn chế. Một số quan điểm chỉ đạo của Đảng về văn hóa và con người chậm được luật hóa. Sự phát triển văn hóa, đạo đức chưa tương xứng với tốc độ tăng trưởng kinh tế. Lối sống thực dụng, cá nhân hóa ngày càng phổ biến, một bộ phận giới trẻ chạy theo vật chất, xa rời các giá trị truyền thống như hiếu thảo, trung thực, đoàn kết... Bạo lực, vô cảm trong xã hội gia tăng, thể hiện sự suy giảm về ý thức trách nhiệm và lòng nhân ái. Công tác giáo dục tư tưởng, đạo đức, lối sống cho học sinh, sinh viên tại các nhà trường chưa thực sự hiệu quả, giáo dục vẫn nặng về lý thuyết, chưa chú trọng kỹ năng sống, tư duy phản biện và sáng tạo.. Công tác xã hội hóa trong xây dựng con người chưa được thực hiện triệt để. Việc phát hiện, biểu dương, tôn vinh gương người tốt, việc tốt, điển hình tiên tiến chưa thực chất và có sức lan tỏa. Chất lượng nguồn nhân lực còn ở mức thấp so với khu vực và thế giới. Về phát huy sức mạnh mềm văn hóa Việt Nam thực tế hiện nay cho thấy việc khai thác nguồn lực văn hóa vẫn chủ yếu tập trung vào di sản văn hóa vật thể và phi vật thể như các di tích, lễ hội, thực hành tôn giáo tín ngưỡng... phục vụ chủ yếu cho phát triển du lịch văn hóa, du lịch tâm linh như để phục vụ du lịch, trong khi nguồn lực văn hóa quan trọng nhất - con người lại chưa được nhận diện, đầu tư và khai thác đúng mức. Nhiều lễ hội mang tính thương mại hóa, chưa thực sự tạo ra giá trị bền vững cho cộng đồng.

Việc ứng dụng khoa học công nghệ cao vào phát triển văn hóa ở Việt Nam vẫn còn nhiều thách thức, đặc biệt là thiếu hụt về nguồn nhân lực chuyên môn, công nghệ phù hợp và kinh phí đầu tư. Vì vậy việc lưu giữ, bảo tồn và quảng bá sâu rộng văn hóa Việt Nam trên không gian số còn hạn chế. Chúng ta cũng còn thiếu cơ chế phát triển nguồn nhân lực văn hóa địa phương. Các địa phương chưa có chính sách cụ thể để phát huy tài năng, thu hút và giữ chân nhân lực chất lượng cao gắn bó với quê hương.

Về xây dựng hệ thống chính trị Đảng trong sạch vững mạnh để phục vụ công tác lãnh đạo, quản

lý phát triển văn hóa, con người mới cũng còn nhiều hạn chế. Mặc dù việc sắp xếp, kiện toàn tổ chức bộ máy có chuyển biến tích cực nhưng chưa đi vào thực chất. Một số tổ chức đảng chưa chú trọng xây dựng Đảng về đạo đức nên còn nhiều biểu hiện mất đoàn kết nội bộ, bè phái, cục bộ địa phương trong lãnh đạo, tổ chức thực hiện nhiệm vụ chính trị; một số cán bộ, đảng viên rơi vào chủ nghĩa cá nhân, ích kỷ, thiếu tiên phong, gương mẫu, nói không đi đôi với làm, vi phạm kỷ luật đảng, pháp luật của Nhà nước.

2.3. Giải pháp xây dựng và phát triển văn hóa, con người mới hiện nay

2.3.1. Xây dựng, chỉnh đốn Đảng trong sạch, vững mạnh đáp ứng yêu cầu, nhiệm vụ lãnh đạo, quản lý phát triển văn hóa, con người mới

Xây dựng và chỉnh đốn Đảng là nhiệm vụ then chốt nhằm nâng cao năng lực lãnh đạo và sức chiến đấu của Đảng, từ đó đáp ứng yêu cầu quản lý, phát triển văn hóa và con người Việt Nam. Để thực hiện tốt giải pháp này trước hết cần phải nêu cao tầm quan trọng của việc xây dựng, chỉnh đốn Đảng đối với phát triển văn hóa, con người. Gắn nhiệm vụ xây dựng, chỉnh đốn Đảng gắn với phát triển văn hóa, con người mới. Tạo điều kiện để nhân dân tham gia giám sát hoạt động của Đảng, nâng cao tính minh bạch và trách nhiệm giải trình. Đưa nội dung văn hóa, đạo đức công vụ vào tiêu chí đánh giá cán bộ, đảng viên. Đấu tranh chống tham nhũng, tiêu cực, quan liêu, bảo đảm bộ máy lãnh đạo liêm chính, phục vụ nhân dân. Thực hiện nghiêm Nghị quyết Trung ương 4 khóa XII, XIII về xây dựng, chỉnh đốn Đảng, ngăn chặn tình trạng *"tự diễn biến", "tự chuyển hóa"*… Tập trung đổi mới tư duy, hoàn thiện cơ chế quản lý văn hóa, con người. Đẩy mạnh giáo dục chính trị, tư tưởng, tuyên truyền về những giá trị cốt lõi của văn hóa Việt Nam như yêu nước, đoàn kết, nhân ái, trung thực. Đồng thời nâng cao năng lực đội ngũ cán bộ làm công tác văn hóa. Đào tạo, bồi dưỡng cán bộ quản lý văn hóa có trình độ, có bản lĩnh chính trị, tư duy sáng tạo, nhạy bén với xu hướng phát triển văn hóa hiện đại. Xây dựng đội ngũ văn nghệ sĩ, nhà nghiên cứu văn hóa có tâm huyết, có trách nhiệm với sự nghiệp phát triển văn hóa, con người.

2.3.2. Đẩy mạnh giáo dục văn hóa cho nhân dân

Cần nhấn mạnh vai trò quan trọng của giáo dục và truyền thông trong việc gìn giữ và phát huy bản sắc văn hóa dân tộc, xây dựng giá trị con người Việt Nam hiện nay. Lồng ghép nội dung văn hóa vào chương trình giáo dục phổ thông như: xây dựng các môn học về văn hóa dân tộc, lịch sử địa phương, mỹ thuật truyền thống; lồng ghép các câu chuyện, nhân vật lịch sử, di sản văn hóa vào bài giảng; tổ chức các chuyến tham quan di sản văn hóa, bảo tàng, làng nghề truyền thống. Trong giáo dục đại học: xây dựng các học phần về văn hóa Việt Nam trong chương trình đào tạo; khuyến khích nghiên cứu khoa học, sáng tạo các sản phẩm văn hóa ứng dụng công nghệ số. Phát huy sức mạnh của truyền thông xã hội: Sản xuất nội dung sáng tạo về văn hóa trên TikTok, YouTube, Facebook, Instagram để thu hút giới trẻ. Xây dựng các chiến dịch truyền thông như thử thách sáng tạo trang phục truyền thống, các cuộc thi kể chuyện về lịch sử, văn hóa Việt Nam. Đầu tư ứng dụng công nghệ số (AI, AR/VR) để giới thiệu di sản văn hóa theo cách mới mẻ, hấp dẫn, tạo ra một hình ảnh tích cực, thân thiện và giàu bản sắc với cộng đồng thế giới. Kết hợp giữa giáo dục và truyền thông xã hội sẽ giúp người dân đặc biệt là thế hệ trẻ hiểu, trân trọng và tự hào về bản sắc văn hóa dân tộc.

2.3.3. Nhận diện và phát huy hiệu quả các giá trị văn hóa, con người ở địa phương

Mỗi địa phương cần nhận diện, làm rõ các giá trị văn hóa của địa phương mình. Từ đó, xây dựng thành hệ giá trị riêng, đặc thù; huy động mọi nguồn lực thực hiện bảo tồn, phát huy giá trị văn hóa, con người song song với nhiệm vụ phát triển kinh tế, khắc phục thực trạng thương mại hóa, lợi dụng văn hóa để phát triển kinh tế đơn thuần. Cần nghiêm túc khảo sát, nghiên cứu, đánh giá tổng thể về lịch sử, phong tục, tập quán, nghệ thuật, lễ hội, ẩm thực, làng nghề... của từng địa phương. Xây dựng bộ dữ liệu số hóa về các giá trị văn hóa và nguồn nhân lực. Phát triển du lịch văn hóa gắn với giá trị bản địa, nghiên cứu các mô hình du lịch văn hóa, du lịch cộng đồng phải phù hợp với truyền thống

sinh hoạt tôn giáo, tín ngưỡng của địa phương. Mỗi địa phương cần ban hành chính sách bảo tồn và phát triển di sản văn hóa, hỗ trợ nghệ nhân, người làm văn hóa, quan tâm hơn nữa chính sách hỗ trợ, tổ chức các hoạt động văn hóa ở miền núi. Khuyến khích doanh nghiệp tham gia vào các dự án phát triển văn hóa địa phương thông qua chính sách ưu đãi về thuế, vốn. Đầu tư vào cơ sở hạ tầng để phục vụ cho hoạt động bảo tồn và phát huy văn hóa, con người địa phương.

2.3.4. Xây dựng, củng cố môi trường văn hóa lành mạnh

Giải pháp xây dựng môi trường văn hóa lành mạnh làm cơ sở để tạo dựng giá trị văn hóa tốt đẹp của con người và những phẩm chất cần có của con người mới XHCN trở nên cấp thiết. Trước hết là kiện toàn hệ thống thiết chế văn hóa để các chính sách, giá trị văn hóa đi vào cuộc sống, xây dựng văn hóa gia đình, văn hóa công sở, văn hóa xã hội,… Nhờ đó mọi thành viên có được nhận thức đúng đắn về giá trị, vai trò của văn hóa truyền thống, của nhân cách cá nhân trong sự nghiệp chung của dân tộc. Hướng đến chân - thiện - mỹ, thấm nhuần truyền thống của cha ông, tinh thần dân tộc. Có ý thức bài trừ tình trạng lai căng, ngoại lai, tệ nạn xã hội, tội phạm... Tiếp thu có chọn lọc những tinh hoa của thế giới, đồng thời giữ vững truyền thống để có sức chống đỡ, hóa giải nguy cơ gây xói mòn bản sắc văn hóa. Đánh giá thực chất những hạn chế trong tư tưởng, tính cách của người Việt Nam, xác định những rào cản trong vấn đề xây dựng con người để tìm giải pháp khắc phục, thay đổi.

3. Kết luận

Xây dựng văn hóa và con người mới trong bối cảnh toàn cầu hóa, hội nhập kinh tế quốc tế hiện nay giữ vai trò đặc biệt quan trọng. Con người và văn hóa góp phần không nhỏ đối với quá trình phát triển sự bền vững của đất nước. Bởi đây không chỉ là nền tảng mà còn là sức mạnh nội sinh của dân tộc, đây là quan điểm được Đảng nhấn mạnh rõ nét tại Đại hội XIII. Nhận thức rõ điều này, trong những năm qua chúng ta đã quan tâm xây dựng, phát huy những giá trị truyền thống tốt đẹp của người Việt và giữ bản sắc văn hóa dân tộc song hành với sự phát triển kinh tế, chính trị, xã hội. Để tiếp tục phát huy kết quả đạt được và giải quyết khó khăn, toàn Đảng, toàn dân cần chung tay thực hiện nghiêm túc, toàn diện và hiệu quả các định hướng được đề ra trong Văn kiện Đại hội XIII với mục tiêu là xây dựng một nền văn hóa tiên tiến, mang đậm bản sắc dân tộc, đồng thời phát huy tinh thần năng động, sáng tạo của con người Việt Nam, đáp ứng yêu cầu phát triển đất nước theo hướng hiện đại.

Tài liệu tham khảo

[1] Ban Chấp hành Trung ương (2014), *Nghị quyết Hội nghị Trung ương 9, khóa XI về xây dựng và phát triển văn hóa, con người Việt Nam đáp ứng yêu cầu phát triển bền vững đất nước,* NXB Chính trị Quốc gia - Sự thật, Hà Nội.

[2] Đảng Cộng sản Việt Nam (2021), *Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII* (tập 1), NXB Chính trị Quốc gia Sự thật, Hà Nội.

[3] Vũ Thị Phương Hậu (2023), *Xây dựng văn hóa trong lãnh đạo, quản lý,* nguồn: https://nhandan.vn, ngày 01/02/2023.

[4] Lê Thị Thủy (2023), *Hoàn thiện chính sách văn hóa nhằm phát triển bền vững ở Việt Nam hiện nay,* nguồn: https://tuyengiao.baclieu.dcs.vn, ngày 501/2023.

[5] Võ Văn Hải (2022), *Phát huy sức mạnh mềm của văn hóa Việt Nam trong sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc,* nguồn: https://www.qdnd.vn, ngày 5/4/2022.

[6] Ngô Thắng Lợi (2019), *Tác động của tăng trưởng kinh tế đến phát triển văn hóa ở Việt Nam hiện nay*, nguồn: http://tapchicongsan.org.vn, ngày 12/6/2019.

[7] Nguyễn Phú Trọng (2021), *Ra sức xây dựng, giữ gìn và phát huy những giá trị đặc sắc của nền văn hóa Việt Nam tiên tiến, đậm đà bản sắc dân tộc,* Tạp chí Cộng sản, số 979 tháng 12.